



Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistatud määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	08.10.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Irina Tsugart
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25231552169
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxx (ik xxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	23.08.2025

Kahtlustatavale xxx on kriminaalasjas 25231552169 esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 (teise inimese tervise kahjustamises ja valu tekitavas kehalises väärkohtlemises, mis on toimepandud lähisuhtes ja korduvalt).

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjade materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). xxx tegu kvalifitseerub KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi, mille eest on ette nähtud karistusena rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Tegemist on teise astme kuritegudega (KarS § 4 lg 3).

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistatusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Järgnevalt peatub prokurör asjaoludel, mida arvestab seisukoha kujundamisel kriminaalasja lahendamisel.

Prokurör võttis ühendust kriminaalasjas kannatanuga xxx. 06.10.2025 telefonivestluses selgitas kannatanu lisaks kohtueelses menetluses antud ütlustele, et ta ei ole enam suhtes xxx, kannatanu ei soovi ka suhtlemist, kuid kahtlustatav helistab võõrastelt numbritelt ja saadab sõnumeid. Kannatanu soovib enda õiguste kaitseks taotleda lähenemiskeeldu.

Üldpreventiivsetel eesmärkidel ei ole ilmtingimata vajalik kahtlustatava karistamine kriminaalkorras. Käesoleva kriminaalasja materjalidest selgub, et kahtlustataval xxx on üks kehtiv kriminaalkaristus. Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1 (muudetud 19.12.2024 käskkirjaga nr RP-1-1/24/37) p 3.2.1. kohaselt on avalik menetlushuvi olemas, kui *isiku suhtes on enne uue kuriteo toimepanemist ühe aasta jooksul kriminaalmenetlus otstarbekuse tõttu lõpetatud või kui isikut on ühe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist samaliigilise süüteo eest karistatud*. Vastavalt xxx kohtuotsusele xxx on xxx karistatud vägivallakuritegude toimepanemise eest, mis olid toime pandud aastal 2018. Karistus on täidetud aastal 2021. Uus kuritegu leidis aset 23.08.2025, s.t mitu aastat pärast varasema karistuse täitmist. Seega ei mõjuta selle kriminaalasja lõpetamine negatiivselt ühiskonna usku kehtivasse õigusesse – xxx kuulati üle, kohtueelne menetlus on lõpule viidud ning kriminaalasja materjalid on jõudnud lahendamiseks prokuratuuri.

Eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul xxx määratud kohustus. Kannatanu on avaldanud soovi taotleda kahtlustatavale lähenemiskeeldu, kuna ei soovi suhelda xxx ega soovi, et viimane läheneks temale. Tuginedes eeltoodule jõuab prokurör seisukohale, et xxx määratavad kohustused – lähenemiskeeld ja vägivallast hoidumine on piisavad vahendid tagamaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest.

07.10.2025 toimunud kohtumisel prokuratuuris väljendas xxx kahetsust ja esitas taotluse kriminaalmenetluse lõpetamiseks KrMS 202 alusel. Samuti kinnitas ta valmisolekust täita kohustust.

Kõike eeltoodut arvestades leiab prokurör, et oportuuniteediprintsiibi rakendamine xxx suhtes on võimalik ja ei ole ilmtingimata vajalik tema karistamine kriminaalkorras. Prokuröri hinnangul on riik täitnud talle antud karistuslikke volitusi piisavalt, xxx suhtes kohaldatakse KrMS § 202 lg 2 alusel määratud kohustusi, antakse võimalus teha oma tegudest järeldusi ning jätkata õiguskuulekat käitumist.

xxx on selgitatud, et kui tema ei täida talle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25231552169 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg:

2.1. xxx on kohustatud hoiduma vägivallast tähtajaga 08.04.2026.

2.2. Keelata xxx:

- viibida xxx elukohale aadressil xxx lähemal kui 20 meetrit,
 - viibida avalikes kohtades kannatanule xxx lähemal kui 20 meetrit,
 - võtta kannatanuga xxx ühendust erinevate sidevahendite kaudu.
- xxx juhuslikul kohtumisel on xxx kohustus kannatanut kõnetamata viivitamatult eemalduda kannatanust vähemalt 20 m kaugusele.

Tähtajaks määrata 08.06.2026.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendeid ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei ole kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.
5. ABIS-i ja RSBR-i registritesse edastatud andmeid ei kustutata.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia saadetakse kannatanutele xxx. Kahtlustatavale xxx antakse määruse koopia allkirja vastu.
9. Kui kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, teavitatakse sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.
10. Kannatanul on õigus:
 - tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja 4, Tallinn (vastavalt KrMS § 206 lg 3);
 - taotleda kümne päeva jooksul kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab;
 - esitada kaebus Riigiprokuratuurile põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul (vastavalt KrMS § 207 lg 3).